

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Gospodinjna ulica 6, 1000 Ljubljana

tel.: 01 513 66 00

E-pošta: kgzs@kgzs.si

www.kgzs.si

www.dobroteslovenskihkmetij.si

Številka: 092-4/2025-9

Datum: 1. 4. 2025

Ministrstvo za naravne vire in prostor

Dunajska cesta 48

1000 Ljubljana

Zadeva: Naravovarstveni zakupni pogoji

Spoštovani!

V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) smo se seznanili s predlogi pogojev za zakup zemljišč v lasti Republike Slovenije in v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS (Sklad), ki vključujejo ekološke zahteve vrst in habitatnih tipov (HT). Pogoji temeljijo na sprejetih Programih razvoja podeželja oziroma Strateških načrtih za slovensko kmetijstvo ter na pravnih podlagah, iz katerih ti pogoji izhajajo.

Razumemo, da je vključitev naravovarstvenih pogojev v zakupne pogodbe prvi korak za morebitno odvrnitev tožbe Evropske komisije zoper Republiko Slovenijo v predhodnem postopku zaradi očitka o slabem upravljanju travnišč v okviru območij Natura 2000. Predlagani zakupni pogoji naj bi se v letu 2025 uvajali na območju Krajinskega parka Ljubljansko barje (145 ha), Krajinskega parka Goričko (3 ha) in območja Planinskega polja (77 ha). V prihodnjih letih se predvideva povečanje teh območij, v desetih letih na skupno 1700 ha površin, od tega 1000 ha na Ljubljanskem barju. V tem procesu je ključno zagotoviti, da so sprejeti ukrepi izvedljivi z vidika kmetijstva in pridelave hrane ter ne pomenijo dodatnega administrativnega ali finančnega bremena za kmete, ki kmetujejo na teh območjih.

Predlagani ukrepi se nanašajo na parcele ali dele parcel, ki so obstoječi trajni travniki, barjanski travniki ali pašniki. Med omejitvami so zlasti prepoved spremembe rabe v drugo rabo, prepoved nasipavanja travnikov, prepoved izkopavanja ali čiščenja jarkov, prepoved paše in mulčenja čez vse leto, omejena košnja in obvezno puščanje nepokošenih pasov, prepoved gnojenja.

Na KGZS poudarjamo, da nove okoljevarstvene klavzule v zakupnih pogodbah med Skladom in zakupnikom niso potrebne, saj so kmetje že vključeni v številne okoljske ukrepe, ki prispevajo k varstvu narave. Kmetje so ključni varuhi krajine, saj s svojo dejavnostjo ne le ohranjajo kulturno krajino, temveč tudi preprečujejo zaraščanje in propadanje travniških ekosistemov. Zavedamo se pomena ohranjanja habitatov in biotske raznovrstnosti, vendar menimo, da so kmetje že v veliki meri prilagodili svoje kmetijske prakse in izvajajo ukrepe, kot so omejena uporaba pesticidov, prilagojene košnje ter vključevanje v druge intervencije, namenjene trajnostnemu kmetijstvu.

Številni kmetje že sodelujejo v izvajanju intervencij Strateškega načrta SKP 2023-2027, s katerimi aktivno prispevajo k varstvu narave. Veliko jih izvaja specifične ukrepe za ohranjanje ogroženih vrst, kot so poznejše košnje za zaščito gnezdečih ptic, puščanje nepokošenih pasov za opraševalce ter omejitve pri uporabi gnojil in fitofarmacevtskih sredstev, kar dokazuje, da so slovenski kmetje že močno zavezani trajnostnemu kmetijstvu in varstvu narave. Zavedamo se pomena ohranjanja habitatov in biotske raznovrstnosti, vendar menimo, da so kmetje že v veliki meri prilagodili svoje kmetijske prakse in izvajajo ukrepe, namenjene trajnostnemu kmetijstvu.

Ob tem poudarjamo, da brez kmetov in njihovega dela na kmetijskih zemljiščih teh površin ne bo več mogoče vzdrževati v ugodnem stanju. Če bo kmetijstvo na teh območjih preveč omejeno ali celo onemogočeno, bo prišlo do postopnega zaraščanja travnišč in pašnikov, kar bo negativno vplivalo na habitate, ki jih želimo z varstvenimi ukrepi ohraniti. Naravovarstveni cilji se lahko učinkovito uresničujejo le v sodelovanju s kmeti, ki s svojim delom in znanjem skrbijo za ohranjanje krajine in biotske raznovrstnosti.

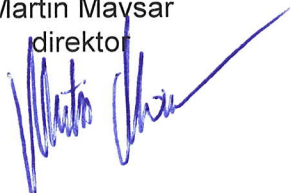
Nadalje na KGZS odločno nasprotuje prenosu državnih kmetijskih zemljišč iz upravljanja Sklada na upravljavce parkov. Menimo, da je vloga Sklada ključna za ohranjanje stabilnosti kmetijstva in trajnostnega gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči, saj zagotavlja enoten in pregleden sistem upravljanja, ki omogoča dolgoročno stabilnost in predvidljivost za kmete. Prenos upravljanja na druge institucije bi lahko povzročil fragmentacijo upravljanja, kar bi vodilo do nepreglednosti in različnih pravil za različna območja kmetijskih zemljišč. Prav tako obstaja tveganje, da bi nova ureditev prinesla dodatne administrativne ovire, povečala stroške kmetov in zmanjšala konkurenčnost kmetijstva v teh območjih.

Poleg tega opozarjamo, da bi prenos upravljanja na upravljavce parkov lahko pomenil postopno omejevanje kmetijske dejavnosti, saj bi naravovarstveni cilji postali prevladujoči nad osnovnim poslanstvom kmetijske rabe – pridelavo hrane. KGZS zagovarja stališče, da mora biti kmetijska dejavnost na teh zemljiščih pod enotnim upravljanjem in usmerjena v dolgoročno trajnostno pridelavo hrane, ob hkratnem spoštovanju okoljskih standardov in zahtev. Naša prioriteta ostaja zagotavljanje pogojev, ki bodo kmetom dolgoročno omogočali konkurenčno pridelavo hrane v skladu z naravnimi danostmi posameznih območij. Menimo, da je vloga Sklada ključna za ohranjanje stabilnosti kmetijstva in trajnostnega gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči.

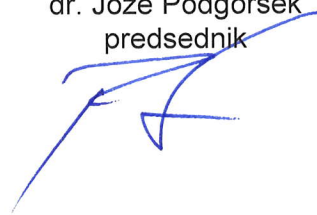
KGZS si prizadeva za konstruktiven dialog z vsemi deležniki, pri čemer želimo doseči rešitve, ki bodo uravnoteženo upoštevale tako obstoj in razvoj kmetijstva s poudarkom na dolgoročni stabilnosti in konkurenčnosti kot tudi potrebe varstva narave oziroma ohranjanja naravnega okolja.

Lep pozdrav!

Martin Maysar
direktor

dr. Jože Podgoršek
predsednik

Vročiti:

- naslovniku (gp.mnvp@gov.si),
- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS, v vednost (info.skzgrs@gov.si),
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v vednost (gp.mkgp@gov.si),
- arhiv, tu.